

Příloha č. 1

1. Zaměstnávání odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody jako zvláštní podmínka, popř. kombinace zvláštní podmínky a součinnosti před uzavřením smlouvy

Způsobem, jak promítnout institut zaměstnávání odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „odsouzení ve VTOS“) do oblasti zadávání veřejných zakázek, aniž by se tím však zkomplikovalo¹ zadávací řízení, je stanovení podmínky zaměstnávání odsouzených ve VTOS při plnění předmětu veřejné zakázky jako jiné smluvní podmínky, popř. jako kombinaci jiné smluvní podmínky s bližší podmínkou součinnosti před uzavřením smlouvy dle § 104 odst. 1 písm. e) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“). Jedná se o využití ustanovení § 37 odst. 1 písm. d) ZZVZ, tedy o stanovení zvláštní podmínky plnění veřejné zakázky, a to zejména v oblasti vlivu předmětu veřejné zakázky na životní prostředí, sociálních důsledků vyplývajících z předmětu veřejné zakázky, hospodářské oblasti nebo inovací.

V obou případech je třeba pamatovat zejm. na to, zda

- předmět veřejné zakázky je k takovému požadavku zadavatele vhodný (je-li předmětem veřejné zakázky například vysoce odborná analýza nebo například právní služby, nelze předpokládat, že by bylo vhodné požadovat, aby takové plnění poskytovaly odsouzení ve VTOS; naopak vhodné mohou být úklidové služby, zahradnické práce atp.; zároveň jsou vhodné hlavně déletrvající závazky.
- požadavek je pro dodavatele splnitelný (je třeba provést analýzu trhu práce, například konzultace s Vězeňskou službou, ověřit informace, zda v daném regionu existuje dostatek potenciálních pracovníků z řad odsouzených ve VTOS, aby dodavatelé byli objektivně schopni tuto podmínku splnit). V této souvislosti je nutno upozornit na potřebu dodržet zásadu zákazu diskriminace dle § 6 odst. 2 ZZVZ. Příkladem může být situace, kdy v areálu určité věznice nějaký dodavatel vybudoval prostory, kde provozuje např. call centrum (příčemž obdobná provozovna v jiných věznicích není). Pokud by pak zadavatel poptávající služby call centra požadoval po vybraném dodavateli, aby zaměstnal odsouzené ve VTOS, tak potom by mohl podstatně omezit hospodářskou soutěž tím, že by de facto dotyčného dodavatele zvýhodnil (a ostatní dodavatele tím neodůvodněně diskriminoval). Vždy však záleží na konkrétním požadavku zadavatele, tedy např. na počtu odsouzených ve VTOS, které zadavatel požaduje zaměstnat apod.
- smluvní podmínky musí obsahovat propracovaný systém kontroly plnění stanovené podmínky a sankce za její neplnění (není přípustné, aby zadavatel při plnění předmětu veřejné zakázky nekontroloval, zda vybraný dodavatel skutečně odsouzené ve VTOS zaměstnává, a případné porušování netrestal. Takový postup zadavatele by se pak považoval za podstatnou změnu smlouvy (a tedy správní delikt), neboť kdyby dodavatelé věděli, že zadavatel na plnění podmínky nebude trvat, mohli by se ucházet o veřejnou zakázku. Nicméně při nastavování systému kontroly a sankcí za neplnění stanovené podmínky je potřeba dodržet zásadu přiměřenosti (viz § 6 ZZVZ odst. 1 ZZVZ) a nastavit tento systém kontroly a sankcí přiměřeně účelu, který se sleduje. Dodavatelé by neměli být zatěžováni nadbytečně složitým systémem kontroly a rovněž sankce by neměly být nepřiměřeně přísné.

¹ Komplikací se v tomto případě rozumí zejména fakt, že pokud by zadavatel požadoval například jmenovitý seznam odsouzených ve VTOS již v nabídce, pak dodavatelé ucházející se o veřejnou zakázku nemusí být schopni k okamžiku podání nabídky takový seznam sestavit a zároveň je to při podání nabídky bude velmi zatěžovat, neboť bez jistoty uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky budou muset shánět konkrétní vhodné pracovníky.

Obecně lze doporučit, aby zadavatel, který zamýšlí uplatnit hledisko zaměstnávání osob ve VTOS při plnění veřejné zakázky, uvedl tuto skutečnost hned v úvodu zadávací dokumentace a výslovně tak na zvláštní požadavek upozornil potenciální dodavatele.

Příklad obecného úvodního prohlášení:

„Zakázka je zadávána v souladu se zásadami odpovědného veřejného zadávání². Zadavatel tak naplňuje svůj cíl stát se odpovědným hospodářem, který vedle důrazu na výběr ekonomicky nejvýhodnějších řešení sleduje i dopad svého provozu na oblast zaměstnanosti, sociálních věcí a životní prostředí.

*Zadavatel má zájem na tom, aby zadání zakázky jmenovitě podpořilo zaměstnávání osob ve výkonu trestu odnětí svobody a to ve formě **zvláštní podmínky/kritéria hodnocení**.“*

1.1 Zaměstnávání odsouzených ve VTOS jako zvláštní podmínky

Tato varianta spočívá v tom, že zadavatel stanoví jako zvláštní podmínku povinnost dodavatele při plnění předmětu veřejné zakázky zaměstnávat určitý počet či podíl³ odsouzených ve VTOS. Splnění takové smluvní podmínky pak zadavatel vůbec nekontroluje v rámci zadávacího řízení, ale až při realizaci předmětu veřejné zakázky. Výhodou je urychlení zadávacího řízení, nevýhodou může být, že pokud dodavatel ve skutečnosti neměl vůbec v úmyslu tuto podmínku naplňovat, jsou řešením situace pouze sankční ustanovení, potažmo výpověď či odstoupení od smlouvy, pokud si je zadavatel ve smlouvě upravil.

1.1.1 Ukázka formulací

Zadávací dokumentace

Čl. X: Obchodní a jiné smluvní podmínky, vzor smlouvy

Obchodní a jiné smluvní podmínky jsou zpracované v podobě vzoru smlouvy, která je přílohou xx této zadávací dokumentace.

Dodavatel není povinen v nabídce předložit návrh smlouvy, avšak prohlášením uvedeným v krycím listu nabídky, jehož vzor je připojen jako příloha xx této zadávací dokumentace, se zavazuje uzavřít se zadavatelem smlouvu v souladu s tímto vzorem, stane-li se vybraným dodavatelem.

Čl. X.1: Zaměstnávání odsouzených ve VTOS

Zadavatel požaduje, aby minimálně 1 pracovník podílející se na plnění veřejné zakázky (dále jen „pracovník“) byl odsouzeným ve výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „odsouzený ve VTOS“). Splnění této podmínky není třeba prokazovat při podání nabídky. Jedná se o závaznou smluvní

² Koncept odpovědného veřejného zadávání klade důraz nejen na čistě prvoplánové cenové parametry, ale zohledňuje také související dopady zejména v oblasti zaměstnanosti, sociálních a pracovních práv a životního prostředí. Více informací na webových stránkách projektu MPSV s názvem „**Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání**“ na adrese: <http://sovz.cz/>.

³ Bude-li stanoven podíl a nikoliv absolutní počet, je vhodné uvést, zda se při výpočtu podílu vychází z běžných pravidel zaokrouhlování, anebo se bude například zaokrouhlovat vždy nahoru. Například stanoví-li zadavatel podmínku, aby alespoň 10 % osob podílejících se na plnění předmětu veřejné zakázky byly odsouzeny ve VTOS, přičemž dodavatel zaměstnává při plnění předmětu veřejné zakázky 24 osob, je 10 % 2,4 osoby - je třeba říci, zda pak stačí zaměstnávat (dle prostého zaokrouhlování) 2 osoby, anebo se bude vždy zaokrouhlovat na celá čísla nahoru, tj. 3 osoby. Zadavatel musí počítat s tím, že dodavatelé budou mít tendenci povinnost obcházet, tedy například uměle snižovat počet osob podílejících se na plnění předmětu veřejné zakázky.

podmínku, kterou bude na základě smlouvy povinen plnit kterýkoliv vybraný dodavatel. Podrobnosti jsou uvedeny v čl. xx vzoru smlouvy, která je přílohou xx této zadávací dokumentace.

Smlouva

Čl. xx Zaměstnávání odsouzených ve VTOS

1. *Dodavatel je povinen po celou dobu plnění zajistit, aby minimálně 1 pracovník podléjící se na plnění veřejné zakázky (dále jen „pracovník“) byl odsouzeným ve VTOS. Doklady prokazující splnění podmínky dle předchozí věty (zejména potvrzení od Vězeňské služby ČR) dodavatel*
 - a) *předloží objednateli do 5 pracovních dnů od uzavření této smlouvy,*
 - b) *předloží objednateli v případě změny v osobě pracovníka, kterým plní povinnost dle věty první (tento doklad není povinen předkládat v případě, že zaměstnává více odsouzených ve VTOS a dochází pouze ke snížení počtu, přičemž doklad k minimálnímu počtu již objednatel má k dispozici), a to nejpozději ke dni jeho nástupu do zaměstnání,*
 - c) *předloží objednateli kdykoliv v průběhu plnění předmětu smlouvy na žádost objednatele, a to nejpozději do 5 pracovních dnů od této výzvy, nedohodnou-li se smluvní strany jinak.*
2. *V případě, že pracovník či pracovníci dodavatele, kteří jsou pracovníky dodavatele odsouzenými ve VTOS, nepracují při plnění předmětu této smlouvy v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby podle ustanovení § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, je dodavatel povinen plnit tuto povinnost větším počtem takových osob tak, aby takovými osobami byla míra stanovené týdenní pracovní doby podle ustanovení § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, naplněna.*
3. *Za porušení povinnosti zajistit po celou dobu plnění, aby minimálně 1 pracovník dodavatele byl odsouzeným ve VTOS, se nepovažuje, pokud dodavatel tuto povinnost nesplnil z důvodu, který nebyl způsoben jím, ale objektivními příčinami (zejm. na straně Vězeňské služby ČR, která neplnila své závazky z uzavřené smlouvy). Ve vymezených případech je možno upravit, že, pokud je ze strany VS ČR avizována nemožnost nahradit pracovníka jinou osobou ve VTOS, je dodavatel oprávněn nahradit pracovníka osobou se záznamem v evidenci Rejstříku trestů. Za porušení povinnosti zajistit po celou dobu plnění, aby minimálně 1 pracovník dodavatele byl odsouzeným ve VTOS, se nepovažuje, pokud u konkrétní osoby, která v době zahájení činnosti při plnění předmětu této smlouvy byla odsouzeným ve VTOS, dojde k propuštění této osoby z VTOS.*

Čl. xx Smluvní pokuta.

V případě, že dodavatel nezajistí, aby minimálně 1 pracovník dodavatele byl odsouzeným ve VTOS ve smyslu čl. xx, případně neprokáže splnění této podmínky objednateli, je povinen uhradit objednateli smluvní pokutu 5.000 Kč za každý i započatý měsíc, v němž došlo k tomuto porušení smlouvy. V případě, kdy dodavatel sice zajistí, aby minimálně 1 pracovník dodavatele byl odsouzeným ve VTOS ve smyslu čl. xx, avšak příslušné doklady doloží později než ve lhůtách dle čl. xx odst. 1 písm. b) a c) nebo odst. 3, je povinen uhradit smluvní pokutu pouze ve výši 500 Kč za každý takový případ.

Čl. xx Odstoupení od smlouvy

Objednatel je oprávněn odstoupit od smlouvy, pokud dodavatel poruší povinnost zajistit po celou dobu plnění, aby minimálně 1 pracovník dodavatele byl odsouzeným ve VTOS, a to buď opakovaně (více než 2x), anebo po dobu delší než 2 měsíce za posledních 12 kalendářních měsíců.

1.2 Zaměstnávání odsouzených ve VTOS jako kombinace zvláštní podmínky a součinnosti před uzavřením smlouvy

Tato varianta spočívá v tom, že zadavatel stanoví stejně jako v předchozí variantě jako zvláštní podmínku povinnost dodavatele při plnění předmětu veřejné zakázky zaměstnávat určitý počet či podíl odsouzených ve VTOS. Zároveň však stanoví jako bližší podmínku součinnosti před uzavřením smlouvy dle § 104 odst. 1 písm. e) ZZVZ předložit doklad prokazující, kteří konkrétní odsouzení ve VTOS se budou na plnění předmětu veřejné zakázky podílet. Splnění takové smluvní podmínky pak zadavatel kontroluje v rámci zadávacího řízení pouze u vybraného dodavatele na základě výzvy dle § 122 odst. 3 ZZVZ a zároveň samozřejmě také při realizaci předmětu veřejné zakázky.

1.2.1 Ukázka formulací

Zadávací dokumentace

Čl. X: Obchodní a jiné smluvní podmínky, vzor smlouvy

Obchodní a jiné smluvní podmínky jsou zpracované v podobě vzoru smlouvy, která je přílohou xx této zadávací dokumentace.

Dodavatel není povinen v nabídce předložit návrh smlouvy, avšak prohlášením uvedeným v krycím listu nabídky, jehož vzor je připojen jako příloha xx této zadávací dokumentace, se zavazuje uzavřít se zadavatelem smlouvu v souladu s tímto vzorem, stane-li se vybraným dodavatelem.

Čl. X.1: Zaměstnání odsouzených ve VTOS

Zadavatel požaduje, aby minimálně 1 pracovník podílející se na plnění veřejné zakázky (dále jen „pracovník“) byl odsouzeným ve výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „odsouzený ve VTOS“). Splnění této podmínky není třeba prokazovat při podání nabídky. Jedná se o závaznou smluvní podmínku, kterou bude na základě smlouvy povinen plnit kterýkoliv vybraný dodavatel. Podrobnosti jsou uvedeny v čl. xx vzoru smlouvy, která je přílohou xx této zadávací dokumentace.

Čl. XX: Další podmínky pro uzavření smlouvy

Nesplnění povinnosti vybraným dodavatelem dle tohoto článku se považuje za neposkytnutí součinnosti k uzavření smlouvy ve smyslu § 122 odst. 5 ZZVZ.

Čl. XX.1: Předložení dokladu o zaměstnání odsouzených ve VTOS

Podmínkou uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem je předložení dokladu o zaměstnání odsouzeného(ných) ve VTOS ve smyslu čl. X.1 této zadávací dokumentace a v čl. xx vzoru smlouvy, který tvoří přílohu xx této zadávací dokumentace.

Smlouva

Čl. xx Zaměstnání odsouzených ve VTOS

1. *Dodavatel je povinen po celou dobu plnění zajistit, aby minimálně 1 pracovník dodavatele podílející se na plnění předmětu smlouvy (dále jen „pracovník“) byl odsouzeným ve VTOS. Doklady prokazující splnění podmínky dle předchozí věty (zejm. potvrzení od Vězeňské služby ČR, nebo stejnopisu smlouvy podle § 30 odst. 2 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů) dodavatel*
 - a) *předložil objednateli před uzavřením této smlouvy,*
 - b) *předloží objednateli v případě změny v osobě pracovníka, kterým plní povinnost dle věty první (tento doklad není povinen předkládat v případě, že zaměstnává více odsouzených ve VTOS a dochází pouze ke snížení počtu, přičemž doklad k minimálnímu počtu již objednatel má k dispozici), a to nejpozději ke dni jeho nástupu do zaměstnání,*
 - c) *předloží objednateli kdykoliv v průběhu plnění předmětu smlouvy na žádost objednatele, a to nejpozději do 5 pracovních dnů od této výzvy, nedohodnou-li se smluvní strany jinak.*
2. *V případě, že pracovník či pracovníci dodavatele, kteří jsou pracovníky dodavatele odsouzenými ve VTOS, nepracují při plnění předmětu této smlouvy na plný úvazek, je dodavatel povinen plnit tuto povinnost větším počtem takových osob tak, aby takovými osobami bylo plněno minimálně 40 hodin týdně.*
- ~~3.~~ *Za porušení povinnosti zajistit po celou dobu plnění, aby minimálně 1 pracovník dodavatele byl odsouzeným ve VTOS, se nepovažuje, pokud dodavatel tuto povinnost nesplnil z důvodu, který nebyl způsoben jím, ale objektivními příčinami (zejm. na straně Vězeňské služby ČR, která neplnila své závazky z uzavřené smlouvy). Ve vymezených případech je možno upravit, že, pokud je ze strany VS ČR avizována nemožnost nahradit pracovníka jinou osobou ve VTOS, je dodavatel oprávněn nahradit pracovníka osobou se záznamem v Rejstříku trestů.*
4. *Za porušení povinnosti zajistit po celou dobu plnění, aby minimálně 1 pracovník dodavatele byl odsouzeným ve VTOS, se nepovažuje, pokud u konkrétní osoby, která v době zahájení činnosti při plnění předmětu této smlouvy byla odsouzeným ve VTOS, dojde k propuštění této osoby z VTOS.*

Čl. xx Smluvní pokuta

V případě, že dodavatel nezajistí, aby minimálně 1 pracovník dodavatele byl odsouzeným ve VTOS ve smyslu čl. xx, případně neprokáže splnění této podmínky objednateli, je povinen uhradit objednateli smluvní pokutu 5.000 Kč za každý i započatý měsíc, v němž došlo k tomuto porušení smlouvy. V případě, kdy dodavatel sice zajistí, aby minimálně 1 pracovník dodavatele byl odsouzeným ve VTOS ve smyslu čl. xx, avšak příslušné doklady doloží později než ve lhůtách dle čl. xx odst. 1 písm. b) a c) nebo odst. 3, je povinen uhradit smluvní pokutu pouze ve výši 500 Kč za každý takový případ.

Čl. xx Odstoupení od smlouvy

Objednatel je oprávněn odstoupit od smlouvy, pokud dodavatel poruší povinnost zajistit po celou dobu plnění, aby minimálně 1 pracovník dodavatele byl odsouzeným ve VTOS, a to buď

opakovaně (více než 2x), anebo po dobu delší než 2 měsíce za posledních 12 kalendářních měsíců.

2. Zaměstnávání odsouzených ve VTOS jako kritérium hodnocení

Dalším z možných způsobů, jak promítnout institut zaměstnávání odsouzených ve VTOS do oblasti zadávání veřejných zakázek, je stanovení kritéria kvality se sociálním aspektem (§ 116 odst. 2 písm. d ZZVZ). I v tomto případě je třeba zvažovat vhodnost této podmínky ve vztahu k předmětu veřejné zakázky atd., provázanost kritéria hodnocení se smluvními podmínkami je však ještě důležitější než při postupech dle čl. 1.⁴ Ukázka formulací - zadávací dokumentace

Čl. X: **Hodnocení nabídek**

Nabídky budou hodnoceny dle jejich ekonomické výhodnosti.

Zadavatel dále stanovuje následující kritéria hodnocení (u každého kritéria je jeho váha uvedena v procentech):

1. Nabídková cena

(váha kritéria: 80 %)

2. Počet odsouzených ve VTOS zapojených do realizace veřejné zakázky

(váha kritéria: 20 %)

Čl. X.1: **Kritérium č. 1 - Nabídková cena**

*Jako nejvýhodnější bude dle tohoto kritéria hodnocení hodnocena nabídka dodavatele, který v nabídce uvede nejnižší nabídkovou cenu. Taková nabídka získá 100 bodů. Nabídková cena bude hodnocena podle její absolutní výše v korunách českých **vč. DPH**. Bodové hodnocení bude vypočteno jako násobek 100 a poměru hodnoty nejvýhodnější nabídky k hodnocené nabídce, tj. podle vzorce:*

Celkové bodové hodnocení kritéria č. 1 = nejnižší nabídková cena / hodnocená nabídková cena x 100

Čl. X.2: **Kritérium č. 2 - Počet odsouzených ve VTOS zapojených do realizace veřejné zakázky**

V rámci tohoto kritéria bude zadavatel hodnotit počet odsouzených ve VTOS zapojených do realizace veřejné zakázky. Dodavatel v nabídce předloží seznam těchto osob zpracovaný dle vzoru v příloze xx této zadávací dokumentace a kopie potvrzení od Vězeňské služby ČR, z nichž bude patrné, že každá uvedená osoba je odsouzeným ve VTOS. Uvedené potvrzení nesmí být starší než 3 měsíce ke dni zahájení zadávacího řízení. Zadavatel přidělí za každého odsouzeného ve VTOS zapojeného do realizace veřejné zakázky 1 bod, nejvýše však 8 bodů (vyšší počet není zohledněn dalšími body). 1 odsouzeným ve VTOS zapojeným do realizace veřejné zakázky se rozumí osoba pracující v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, tj. 40 hodin týdně; v případě kratších úvazků se bodové hodnocení poměrně zkrátí a výsledek zaokrouhlí na dvě desetinná místa.

⁴ Pokud by například zadavatel hodnotil jako nejvýhodnější nabídku vybraného dodavatele, protože nabídl pro plnění veřejné zakázky 4 osoby se záznamem v evidenci RT, a následně akceptoval plnění pouze 2 takovými osobami, pak by tím mohl „popřít“ smysl celého zadávacího řízení (kdy například nebyl vybrán dodavatel levnější, ale nabízející plnění 2 takovými osobami).

Jako nejvýhodnější bude dle tohoto kritéria hodnocena nabídka dodavatele, který v nabídce uvede nejvyšší počet odsouzených ve VTOS zapojených do realizace veřejné zakázky (max. však 8). Taková nabídka získá 100 bodů. Bodové hodnocení bude vypočteno jako násobek 100 a poměru počtu získaných bodů hodnocené nabídky k počtu získaných bodů nejvýhodnější nabídky, tj. podle vzorce:

Celkové bodové hodnocení kritéria č. 2 = počet získaných bodů hodnocené nabídky / počet získaných bodů nejvýhodnější nabídky x 100

Změny v pracovním týmu v průběhu plnění předmětu veřejné zakázky

Zadavatel dodavatele výslovně upozorňuje, že členové pracovního týmu uvedení v nabídce dodavatele jako odsouzení ve VTOS se musí aktivně podílet na plnění předmětu veřejné zakázky po uzavření smlouvy v uvedeném rozsahu. V případě potřeby změny člena pracovního týmu oproti osobám uvedeným v nabídce dodavatele je tato možná pouze se souhlasem zadavatele. Zadavatel tento souhlas neudělí v případě, že by po takové změně pracovní tým nebyl tvořen odsouzenými ve VTOS alespoň v rozsahu, v jakém byl uznán a bodován při hodnocení nabídek. Podrobnosti postupu pro změnu pracovního týmu jsou obsaženy v čl. xx vzoru smlouvy.

Čl. X.3: Celkové hodnocení nabídky

Výsledné hodnocení podle bodovací metody bude provedeno tak, že jednotlivá bodová ohodnocení nabídek dle kritérií hodnocení budou vynásobena příslušnou vahou daného kritéria. Na základě součtu výsledných hodnot obou kritérií u jednotlivých nabídek bude stanoveno pořadí úspěšnosti jednotlivých nabídek tak, že jako nejúspěšnější bude stanovena nabídka, která dosáhla nejvyšší bodové hodnoty. V případě rovnosti bodů nabídek na prvním místě bude mezi těmito nabídkami vybrána jako nejvýhodnější nabídka s vyšším celkovým bodovým ziskem za kritérium č. 2. V případě, že by nastala rovnost i mezi těmito hodnotami, bude nejvýhodnější nabídka vybrána losem.

V souladu s výše popsáním postupem a vzorci bude celkové hodnocení nabídky vypočteno podle vzorce:

Celkový počet bodů = 0,80 x kritérium č. 1 + 0,20 x kritérium č. 2

resp. podrobně:

Celkový počet bodů = 0,80 x (nejnižší nabídková cena / hodnocená nabídková cena x 100) + 0,20 x (počet získaných bodů hodnocené nabídky / počet získaných bodů nejvýhodnější nabídky) x 100⁵

⁵ V případě kritéria hodnocení je nutné zařadit podmínku i do smlouvy.